

Vergaderjaar 2015–2016

27 926

Huurbeleid

Nr. 249

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2015

Inleiding

Op grond van artikel 57, eerste lid van de Wet op de huurtoeslag, dient jaarlijks verslag uitgebracht te worden aan de Staten-Generaal over de werking van deze wet. De Wet op de huurtoeslag wordt, samen met andere toeslagwetten, op grond van de in september 2005 van kracht geworden Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen onder verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Financiën. In dit jaarverslag wordt over deze wet dan ook geen inzicht geboden in gegevens betreffende de uitvoering. Deze gegevens worden aangeboden in de bedrijfsparagraaf van het jaarverslag Financiën (Begroting IX).

Inzicht in de huurtoeslag cijfers

De systematiek van de AWIR brengt met zich mee, dat er eerst sprake is van voorlopige toekenningen en pas na afloop van het huurtoeslagjaar van definitieve vaststellingen. Op basis van de voorlopige toekenningen vallen geen uitspraken te doen over de samenstelling en kenmerken van de populatie huurtoeslagontvangers, omdat dit nog fors kan wijzigen na het definitief toekennen. Naarmate het proces van definitief toekennen verder is gevorderd, zijn in toenemende mate betere conclusies te trekken. Huurtoeslagjaren waarbij meer dan 90% van de toekenningen door de Belastingdienst definitief zijn vastgesteld, worden geacht voldoende betrouwbaar te zijn. Dit geldt op dit moment voor de huurtoeslagjaren 2010 tot en met 2013.

Indien in een huurtoeslagjaar de grens van 90% definitieve toekenningen niet wordt gehaald, zal dit in de overzichten worden aangegeven. In dat geval zal geen nadere duiding van de ontwikkelingen worden gegeven. Dit geldt op dit moment voor het huurtoeslagjaar 2014.

Overigens zullen de cijfers ook voor de jaren waarin nu al meer dan 90% toegekend is nog in beperkte mate kunnen wijzigen bij het afronden van de laatste 10% definitieve toekenningen. In volgende jaarverslagen wordt dit geactualiseerd.

Stand augustus 2015	Percentage definitieve toekenningen				
	2010	2011	2012	2013	2014
	99,5%	99,2%	99,1%	96,7%	61,1%

Stand augustus 2015	Ontwikkeling Aantallen					Mutatie		
	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	10-11	11-12	12-13
Eenpersoonshh	386.100	395.937	444.937	480.342	518.588	2,5%	12,4%	8,0%
Meerpersoonshh	358.656	374.183	385.675	408.258	443.619	4,3%	3,1%	5,9%
Eenpersoonshh oudere	285.101	284.930	295.521	300.913	303.886	-0,1%	3,7%	1,8%
Meerpersoonshh oudere	126.521	127.045	129.610	133.421	134.961	0,4%	2,0%	2,9%
Totaal	1.156.378	1.182.095	1.255.743	1.322.934	1.401.054	2,2%	6,2%	5,4%

¹ Cijfers kunnen nog sterk wijzigen, omdat minder dan 90% van de toekenningen definitief is vastgesteld

De omvang van de populatie neemt in 2012 en 2013 nog steeds sterk toe. Vooral de toename bij eenpersoonhuishoudens onder de pensioengerechtigde leeftijd valt hierbij op.

Stand augustus 2015	Ontwikkeling Belastbaar Inkomen					Mutatie		
	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	10-11	11-12	12-13
Eenpersoonshh	15.780	16.033	16.136	15.313	15.498	1,6%	0,6%	-5,1%
Meerpersoonshh	20.955	21.278	21.461	20.325	20.461	1,5%	0,9%	-5,3%
Eenpersoonshh oudere	15.077	15.310	15.514	15.695	16.011	1,5%	1,3%	1,2%
Meerpersoonshh oudere	21.585	21.908	22.239	22.428	22.951	1,5%	1,5%	0,9%
Totaal	17.847	18.150	18.255	17.664	17.899	1,7%	0,6%	-3,2%

¹ Cijfers kunnen nog sterk wijzigen, omdat minder dan 90% van de toekenningen definitief is vastgesteld

Bij de indexering van de huurtoeslagparameters voor 2012 is rekening gehouden met een gemiddelde inkomensontwikkeling van ca. 1% en voor 2013 van ca. -3%. Deze inschatting komt redelijk overeen met de gerealiseerde inkomensontwikkeling van de huurtoeslagpopulatie zoals zichtbaar in bovenstaande tabel.

De daling van het belastbaar inkomen voor huishoudens met een leeftijd onder de pensioengerechtigde leeftijd heeft te maken met de invloed van de Wet Uniformering Loonbegrip, die, vanwege de gevolgen hiervan voor het bruto-netto-traject, in 2013 leidde tot een daling van het belastbaar inkomen.

Stand augustus 2015	Ontwikkeling Huur per maand					Mutatie		
	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	10-11	11-12	12-13
Eenpersoonshh	395	406	420	438	460	2,8%	3,4%	4,4%
Meerpersoonshh	458	469	486	507	530	2,4%	3,7%	4,3%
Eenpersoonshh oudere	430	439	450	466	487	2,1%	2,5%	3,6%
Meerpersoonshh oudere	447	457	469	486	509	2,2%	2,6%	3,7%

Stand augustus 2015	Ontwikkeling Huur per maand					Mutatie		
	Totaal	429	439	452	471	493	2,3%	3,1%

¹ Cijfers kunnen nog sterk wijzigen, omdat minder dan 90% van de toekenningen definitief is vastgesteld

De huurontwikkeling over 2012 en 2013 komt nagenoeg overeen met de landelijke gemiddelde huurstijging inclusief huurharmonisatie.

Stand augustus 2015	Ontwikkeling Huurtoeslag per maand					Mutatie		
	2010	2011	2012	2013	2014 ¹	10-11	11-12	12-13
Eenpersoonshh	150	157	157	165	178	4,7%	0,3%	5,0%
Meerpersoonshh	188	194	191	199	213	3,2%	- 1,7%	4,4%
Eenpersoonshh oudere	182	186	182	188	199	2,2%	- 2,1%	3,4%
Meerpersoonshh oudere	181	185	179	184	193	2,2%	- 3,1%	2,9%
Totaal	173	179	176	183	195	3,5%	- 1,8%	4,1%

¹ Cijfers kunnen nog sterk wijzigen, omdat minder dan 90% van de toekenningen definitief is vastgesteld

Naar aanleiding van tekorten in de huurtoeslag is in 2012 een bezuiniging doorgevoerd. Deze bezuiniging is waar te nemen in de lichte daling van de huurtoeslag over 2012.

In 2013 volgt de ontwikkeling van de huurtoeslag de ontwikkeling van de huren en inkomens.

Inzicht in de huurtoeslag boven de aftoppingsgrens

In 2009 is in het kader van de vereenvoudiging van de huurtoeslag besloten de zogeheten passendheidstoets, waarmee werd gestimuleerd, dat huurtoeslagontvangers zo veel mogelijk in woningen met een huur onder de aftoppingsgrens worden gehuisvest, af te schaffen.

In de brief van 4 februari 2009 over het desbetreffende vereenvoudigingsvoorstel (Kamerstuk 31 446, nr. 23) heeft de toenmalige Minister van WWI toegezegd de effecten van het afschaffen van de passendheidstoets te zullen monitoren. In eerste instantie heeft dit plaats gevonden aan de hand van de beleidsinformatie over de uitvoering van de huurtoeslag zoals opgenomen in het jaarverslag. Hieruit blijkt al sinds het afschaffen van de passendheidstoets vanaf 2010 een duidelijke stijging van het percentage huurtoeslagontvangers met een huur boven de aftoppingsgrens. Onderstaande tabel maakt dit zichtbaar.

Dit heeft geleid tot een evaluatie van de passendheidstoets, waarvan het rapport Achtergronden en gevolgen van de passendheidstoets (Companen) bij brief van 6 februari 2015 aan uw Kamer is gezonden (bijlage bij Kamerstuk 32 847, nr. 151).

Met het oog op de betaalbaarheid van woningen voor de doelgroep van de huurtoeslag en daarmee ook de budgettaire houdbaarheid en de gerichtheid van het instrument, heeft het kabinet besloten tot herinvoering van een wettelijke norm voor passende woningtoewijzing. Hiertoe is in de per 1 juli 2015 herziene Woningwet vastgelegd, dat woningcorporaties bij de toewijzingen aan huishoudens met potentieel recht op huurtoeslag tenminste 95% van die woningen moeten verhuren met een huurprijs tot en met de aftoppingsgrens.

De huidige monitoring zal in volgende jaarverslagen over de werking van de Wet op de huurtoeslag worden voortgezet om de effecten van de nieuwe passendheidsnorm te kunnen volgen. In verband met de

inwerkingtreding van deze maatregel per 1 januari 2016 is dit thans nog niet zichtbaar.

Daarnaast zal worden gevolgd of de invoering van de passendheidsnorm de slaagkans van huishoudens met recht op huurtoeslag op een passende woning niet aantast. Hierover zal separaat worden gerapporteerd.

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de toename van het aantal toekenningen van huurtoeslag met een huur boven de aftoppingsgrens voor de jaren 2010 tot en met 2014. Het betreft hier naast nieuwe gevallen overigens zowel huishoudens die in het verleden met toestemming boven deze grens zijn gehuisvest als huishoudens waarvan de huurprijs door een boventrendmatige verhoging (bijvoorbeeld na woningverbetering) boven de aftoppingsgrens is uitgereid.

Het blijkt dat het aantal toekenningen met een huur boven de aftoppingsgrens vanaf 2010 jaarlijks is gestegen; de sterkste stijging heeft plaatsgevonden tussen 2012 en 2013. Het is te verwachten dat, vanwege de herinvoering van een passendheidstoets, in de toekomst deze aantallen weer zullen dalen.

Toekenningen met een huur boven de aftoppingsgrens

	2010	2011	2012	2013	2014 ¹
Totale populatie	1.156.378	1.182.095	1.255.743	1.322.934	1.401.054
Huur boven de aftoppingsgrens	166.888	199.797	233.817	325.247	365.925
Aandeel	14,4%	16,9%	18,6%	24,6%	26,1%

¹ Cijfers kunnen nog sterk wijzigen, omdat minder dan 90% van de toekenningen definitief is vastgesteld

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok